

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Ogla-
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Invazija tujega kapitala

Centralno predstavništvo Zveze trgovskih združenj v kraljevini Jugoslaviji je na svoji konferenci dne 11. t. m. v Zagrebu v navzočnosti predstavnikov vseh Zvez trgovskih združenj v državi — kot zastopnik obmejnih slovenskih gospodarstvenikov je bil navzoč g. Ferdo Pinter iz Maribora — ugotovilo vodilne smernice in potrebe, ki tlačijo naše gospodarstvo. V zvezi s tem je ta naš gospodarski parlament pokazal na nujne potrebe našega gospodarstva in na vse aktualne probleme, mimo katerih ni mogoče. Svoje stališče k vsem tem problemom je konstatiralo centralno predstavništvo v sledečih ugotovitvah in zahtevah:

V našem gospodarstvu se opaža ofenziva nezaželenega tujega kapitala in njegovo poseganje v trgovino. To poseganje se ne ustavlja pri velikih trgovinah in obratih, ampak sega tudi na področje majhne trgovine in je na vsej liniji ter po vseh mestih naše države uvedel sistem raznih blagovnih hiš in skladišč na veliko škodo individualne trgovine ter poedinih trgovcev. Ta sistem veleblagovnic je kvarnega pomena tudi v vzgojnem oziru in v pogledu strokovnega izobraževanja in v pogledu naše nacionalne trgovine. Ta pomladka našega nacionalnega gospodarstva z vzgojo trgovskega pomladka se onemogoča z zaposlitvijo nestrokovno izobraženega in bedno plačanega ženskega osebja, pa tudi s popolnim mehaniziranjem in avtomatiziranjem dela v teh veleblagovnicah.

Drugi važni problem, ki zadeva existenco našega trgovskega gospodarstva, je favoriziranje konzumno nabavljanih zadržug. Centralno predstavništvo ni zavzelo napram zadržugam odklonilnega stališča. Ugotavlja se, da nimajo trgovci ničesar proti zadržugništvu tako dolgo, dokler se ono ne peča s trgovino z vsemi mogočimi predmeti.

Obravnavalo pa se je tudi vprašanje naših kartelov, svobodnega karteliranja industrijskih panog in kategoriziranja trgovcev od strani kartelov. Radi kartelstva se ne more razviti svobodno nabavljanje blaga, s čimer je na tržišču onemogočena svobodna lojalna konkurenca. Obenem se omogoča na ta način nekontrolirano zviševanje cen od strani kartelov, s čimer se prevladujejo posledice na konzumente, ki neupravičeno beležijo ta pojav na račun trgovcev.

Razpravljalo se je nadalje vprašanje nezakonitih davčnega obremenjevanja v poedinih banovinah ter ostalih samouprav in področjih v naši državi, ko se ustvarjajo razne davčne fronte, ki onemogočajo pravično odmero davkov in dobrin. Nadalje se je kritiziralo odlaganje novelacije gospodarske zakonodaje. Ugotavlja se pa tudi, da se od strani odločilnih činiteljev prav malo ali sploh ne uvažujejo težave domačih nacionalnih trgovcev, dočim uživajo istočasno neupravičene zahteve posameznih predstavnikov nepotrebnega in nezaželenega tujega kapitala polno podporo ter uvaževanje. V borbi proti tujemu kapitalu in kartelom bo centralno predstavništvo razvilo vse svoje napore v interesu našega celokupnega narodnega gospodarstva, pa tudi naroda in države. Navedeni nedeljski sklepi našega trgovskega parlamenta so sicer aktualne važnosti za vse področje naše državne celote, s posebno usodnostjo pa trka ta problem na vrata našega ogroženega nacionalnega obmejnega trgovskega gospodarstva in to spritno vse boli rastoče invazije tujega kapitala in tujih podjetij.

Ne pozabi naročnine!

Kdo plačuje nacistični tisk v Madžarski

Senzacionalna odkritja o nacističnih prekucuških pripravah v Madžarski

BUDIMPEŠTA, 13. aprila. Včeraj je imel vodja stranke malih posestnikov dr. Tibor Eckhardt uprav senzacionalen govor, ki mu pripisujejo v političnih krogih veliko važnost ter se splošno smatra kot pričetek nove madžarske notranje politike. Tibor Eckhardt je napovedal, da bo njegova stranka skupno z vsemi meščanskimi in kmetijskimi elementi pričela v Madžarski odločno borbo proti narodno-socialistični demagogiji, importirani iz inozemstva. Njegovo stališče napram vladi zavisí od ukrepov, ki jih bo storila v bližnji bodočnosti. Daranyjeva vlada proti narodno-socialistični propagandi v Madžarski. »V Madžarski izgleda na površini, kakor da vlada v zemlji najvzornejši red in mir, v resnici pa je tem močnejša in intenzivnejša podtalna propaganda. V Madžarski izhaja danes 39 nacističnih listov in revij in vsakdo se vprašuje, odkod je ta denar. Ti listi in podtalna propaganda pripravljajo revolucijo in diktaturo, jaz pa pravim, da ni potrebna v Madžarski nikakšna diktatura v katerikoli obliki. Če ne bo vlada preprečila organiziranja nacističnih vojaških formacij in napadanih oddelkov, bomo tudi mi prisiljeni, da izvedemo ustanavljanje lastnih vojaških formacij. Razen navedenih časopisov pa se uvažava v Madžarsko v masah propagandistični material iz inozemstva. Najodločneje protestiramo proti tujemu vmešavanju v madžarsko notranjo politiko. Dolžnost vlade je, da se tej tuji propagandi in tujemu vmešavanju napravi konec, če se pa to ne bo zgodilo, potem bo tem radikalnejše storil to sam madžarski narod. Nas se prav nič ne tiče to, kar se dogaja v Nemčiji. Tudi nas ne briga, če je nemškemu narodu sedanjí režim po volji, ali pa mu je vsiljen. Toda zahtevamo, da se Nemčija nič ne briga za to, kako je pri nas. Kaj nas čaka od tega, iz inozemstva importiranega pokreta, dokazuje najbolje okolnost, da operirajo ti elementi samo z lažnimi gesli in klevetami, ker je pošten in zrel razum proti njim. Ne mislim ustanavljati neke madžarske ljudske fronte po kakšnem tujem vzoru, bo pa moralo brez sumnje priti do najožjega sodelovanja med poštenimi in iskrenimi Madžari, proti nečemu, kar smatramo mi kot največje zlo za našo domovino. V političnih krogih se smatra ta govor kot znamenje hudih trenj ter predstojećih obračunavanj v madžarski notranji politiki.«

Bukarešta - Rim - Pešta

RIM, 13. aprila. V tukajšnjih krogih se govori o skorajšnjem sporazumu med Italijo in Romunijo, ki naj bi mu sledil sporazum med Romunijo in Madžarsko, med katerima naj bi se sklenil primeren modus vivendi.

Vojska močnejša od GPU - Jagoda napoveduje gladovno stavko

LONDON, 13. aprila. »Daily Express« poroča preko Rige, da je v borbi med rdečo armado in GPU zmagala vojska. Po šesturni tajni konferenci v Kremlju pod Staljinovim predsedstvom je bil imenovan maršal rdeče vojske Jegorov za poveljnika GPU. Ob strani mu stojita dosedanjí generalni državni tožilec Višinski in dosedanjí šef GPU Ježov, vendar samo za krajšo dobo.

VARŠAVA, 13. aprila. Po vesteh iz

Moskve se je aretirani Jagoda, bivši šef GPU, odločil, da prične z gladovno stavko, ako ga bo še nadalje zadrževal generalni državni tožilec Višinski. Jagoda zatrjuje, da potvarja Višinski njegove izjave in zadrževne zapiske. Jagoda, ki se zadržuje zelo lenotno, je uvrščen med jetnike drugega reda, to je ne sme čitati, ob 7. zvečer pa se v njegovi sobi ugasne svetloba. Sam Jagoda je kot šef GPU svdčas razdelil jetnike na tri kategorije

Giornale d' Italia: Ameriški misijonarji so špijani

RIM, 13. aprila. Po informacijah rimskega dopisnika »Morningpost« pripravljata tudi Amerika protest pri italijanski vladi radi izгона ameriških misijonarjev iz Abesinije. Ameriški poslanik v Rimu

bo moral opozoriti italijansko vlado na napade »Giornale d' Italia« proti ameriškim misijonarjem v Abesiniji, ki jih je ta list čisto enostavno označil za špijone.

Francosci se umikajo vzdolž castillske ceste

LONDON, 13. aprila. Včeraj popoldne je bila nenadno sklicana seja britanske vlade v zvezi s francosko blokado v baskijskih vodah. Doznava se, da je angleška vlada odrekla priznanje francoski vladi kot vojskujoči se oblasti, da pa je na drugi stran priznala francoscem pravico, da vršijo lahko v španskih vodah blokado baskijske obale. Potemtakem bodo angleške vojne ladje spremljale britanske trgovske ladje samo do meje trimiljske zone, izven te meje pa bodo britanske vojne ladje, tudi če treba z orož-

jem, preprečevale preiskavo britanskih brodov.

MADRID, 13. aprila. Na madridski fronti se nadaljuje srdita borba in so republikanci bombardirali vrh Garabitas. Francosci se umikajo vzdolž castillske ceste. Po neuspehu francoskih napadov na madridski front so pričeli z obstreljevanjem Madrida povzročajoč na ta način nedolžne žrtve. Republikanska letala so izvršila šest zaporednih napadov na sovjetske položaje pri Monte Carabitsu in Serro del Aguila.

Balkanska zveza v polnem poletu

Turška državnik Izmed Ineni in Ruždi Aras sta bila včeraj v avdienci pri Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, ki ju je pridržal na obedu. Ob 17. uri sta bila v avdienci pri Nj. Vel. kraljici Mariji, ki je obema gostoma ter njunima soproigama priredila zakusko. Zatem sta se odpeljala v novo skupščinsko palačo, nakar je sledila druga konferenca v zunanjem ministristvu. Zvečer je bila v Gardijskem domu svečana večerja, na kateri je spregovoril najprej predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, ki je naglašal, da pomeni obisk obeh odličnih zastopnikov Kemalove Turčije manifestacijo trajnega in iskrenega prijateljstva med obema državama ter miroljubne in ustvarjalne politike v okviru Balkanske zveze, katere politiko tako srečno dopolnjuje Mala antanta. Predsednik turške vlade Izmed Ineni pa je v svoji zdravici naglašal, da se nahaja Balkanska zveza v polnem poletu ter da je postala nesporen činitelj politike prijateljskega sporazuma in mira.

Kneginja Olga v Pariz

Sinoči je odpotovala v Pariz Nj. kr. Vis. kneginja Olga.

Pabecki

† DEUTSCHE ZEITUNG.

V Celju je prenehala izhajati »Deutsche Zeitung«, ki je izhajala dvakrat tedensko. Kot nadaljevalka tradicij predvojne »Deutsche Wacht« in povojne »Cillier Zeitung« je doživela 62. leto izhajanja in je sedaj radi denarnih težkoč usahnila.

KARL MAY IN PLEMENITOST.

Iz »Pohoda« št. 14 povzemamo sledeči ocvrek: »Gasilci morajo biti plemeniti, spretni in junaški! Samo vaje ne zadostujejo! Imamo knjige, kjer se teh lastnosti lahko naučite. To so romani, kjer je glavni junak nadvse spreten in pogumen. In še nekaj mora biti vsak gasilec: plemenit in požrtvovalen za druge. Nihče tako, kot Karl May je znal to v dejanju pokazati. Zato predlagamo: vsaka četa naj kupi 20 knjig romanov Karl Maya, in tiskarna sv. Cirila v Mariboru se bo iznebila makulaturega papirja. Ne dvomimo, da se bo predvsem vodstvo Gasilske Zajeidnice, ki izdaja list »Gasilec«, kateri prinaša gornjo reklamo, naročilo na 20 romanov Karl Maya in bo postalo nadvse spretno in pogumno. In še tisto, kar mora biti vsak gasilec: Plemenit in požrtvovalen za druge!«

ZAMORČKI.

»Pohod« poroča: »Tudi aprilska številka »Cvetja z vrhov sv. Frančiška« navaja seznam darovalcev za krst zamorčkov-pogančkov. 1350 dinarjev pojde torej spet preko meje, za potrebe, ki se prav nič ne tičejo našega naroda. Za zamorčke izročeni denar ne bo nikdar donasal niti Jugoslaviji niti Sloveniji kakršnihkoli koristi.«

NAJ GRE.

»Kruševački glasnik«, glasilo JRZ, piše med drugim: »Ako je še kdo v državi, kateremu se ne dopade narodno in državno edinstvo naše Jugoslavije, naj gre iz nje in si poišče boljše mesto.« Kaj poročajo k temu razna dravskobanovinska glasila »Jugoslovenske radikalne zajednice.«

Domaci razgledi

Prisrčno slovo nacionalnega Maribora od priljubljenih častnikov

V soboto zvečer je priredila uprava Oficirskega doma v pritlični kazinski dvorani odlično uspeli poslovljni večer na čast številnim odhajajočim oficirjem, ki zapuščajo Maribor. Iz našega obmejnega Maribora odhajajo sledeči častniki: podpolkovnik Maksim Erič, vršilec dolžnosti poveljnika 32. topn. polka, podpolkovnik Jernej Pavlič, kapetana I. kl. Golob Franjo in Ristič Strahinja, kapetani II. klase Puvačič Rajko, Antič Živojin in Kosi Radovan, poručnik Džuraković Luka ter potporučnik Džurovič Aleksander in Jelič Jovan.

Že dolgo pred napovedano uro se je zbralo v kazinski dvorani toliko častnikov, Sokolov, dobrovoljcev in narodnega občinstva, da je bila dvorana premajhna, da bi sprejela vse, ki so se prišli posloviti od priljubljenih častnikov mariborske garnizije. Med odličnimi vojaškimi predstavniki smo opazili mestnega poveljnika generala Milutina Milenkovića, poveljnika vojnega okrožja polkovnika Petrovića, garnizonarja podpolkovnika Maslača, poveljnika 45. pešpolka polkovnika Božovića, poveljnika inž. podoficirske šole podpolkovnika Cenerja, ter ostale polnoštevilno zbrane častnike oficirskega zbora z njihovimi soprogami. Sokolstvo sta zastopala br. dr. Fornazarič in br. Lenard, navzoč je pa bil tudi pravoslavni prota g. Simeon Ivošević s soprogo, za mestno občino g. ravn. Rožošek, za pravoslavno cerkveno občino in bratstvo pravoslavnih Slovencev g. Pfeifer, za mariborska kulturna društva vpok. ravnatelj dr. Tomlinšek.

Ob prihodu mestnega poveljnika gen. Milenkovića je vojaška godba intonirala slavnostno koračnico, nakar je po otvoritvenem kraljevskem kolu sledil topel pozdravni nagovor mestnega poveljnika generala M. Milenkovića, v katerem je g. general povdarjal zlasti velike zasluge odhajajočih podpolkovnikov M. Eriča in J. Pavliča. V svojem govoru je naslovil prisrčne, s toploto vojaške zvestobe prepolne besede na naslov podpolkovnika Eriča, ki se je v svoji službi vsikdar in povsod oddolžil kralju in domovini. Generalov govor je zaključila državna himna, ki jo so poslušali vsi stoje.

Odhajajoči in v vseh mariborskih nacionalnih krogih priljubljeni podpolkovnik Erič se je v izbranih besedah zahvalil g. generalu za izrečene poslovljne besede, povdarjajoč, da zapuščajo Maribor z najlepšimi spomini na vse one, s katerimi je bil navezan prijateljske stike, predvsem pa na nacionalne delavce in Sokole, ki jih s težkim srcem zapuščajo. Iz govora odhajajočega podpolkovnika je vel topel idealizem požrtvovalnega nacionalnega častnika in Sokola, ki je živel vse življenje od svojega vstopa v vojaško službo samo za kralja in domovino. Z aktivnim sodelovanjem tako v balkanski vojni kakor tudi svetovni vojni je dal iz Maribora odhajajoči podpolkovnik g. Erič najlepši zgled, kako je treba služiti vzvišeni ideji našega državnega edinstva. Zaključne zahvalne besede mestnemu poveljniku za njegovo naklonjenost in očetovsko skrb, s katero spre-

mlja delo svojih častnikov, so naletele na topel odziv vseh navzočih. Topel aplavz, ki je sledil njegovim zanosnim besedam, kaže, kako priljubljen je bil odhajajoči g. podpolkovnik, ne samo med gg. častniki, temveč tudi med vso mariborsko nacionalno javnostjo. V imenu mestne občine je nato spregovoril ravnatelj Rožošek. V imenu Sokolstva se je poslovil od vseh odhajajočih častnikov, predvsem od brata Eriča, ki je bil od svojega prihoda aktiven član Sokola in ki je v skupnem prizadevanju z vsemi mariborskimi sokolskimi društvi pridjal svoj obul na oltar vzvišene sokolske ideje, starosta Sokola Matice dr. Fornazarič. Bolj kakor katerokoli društvo bodo čutili mariborski Sokoli odhod br. podpolkovnika, Obmejno Sokolstvo spremlja z bratsko ljubeznijo odhajajočega Sokola, želeč mu na njegovem novem službenem mestu čim več uspehov. V imenu bratstva pravosl. Slovencev je izrekel tople poslovljne be-

Sokolske veste

Vneto prosvetno delo slovenjebistriških Sokolov

Iz Slovenske Bistrice nam poročajo: V letošnji zimski sezoni je naš prosvetni odbor organiziral sledeča predavanja za članstvo in ostalo občinstvo: 1. 18. nov. br. Brodar Srečko, profesor iz Celja: Potočka zijalka in ostale postaje iz stare kamene dobe v Jugoslaviji. 2. 7. decembra br. dr. Anton Dolar, profesor iz Maribora: O generalu Maistru. 3. 17. febr. br. Žerjav Albert, nastavnik mešč. šole v Mariboru: Trubarjeva doba. 4. 24. febr. br. dr. Tomlinšek Teodor: sodnik iz Slov. Bistrice: Kazen kot vzgojno sredstvo v naši zakonodaji. 5. 18. marca br. prof. Baš Franjo, banovinski arhivar v Mariboru: Iz gospodarske zgodovine Slovenske Bistrice. —

Ptujске novice

p. Viničarija pogorela. V kraju Vodole obč. Juršinci je v noči od nedelje na ponedeljek zgorela viničarija, v kateri je stanoval Peric Albert in ki je last Franca Glaserja, posestnika stanujočega v Studencih pri Mariboru. — Orožniki so aretirali nekega St. Antona iz Dragoviča, ker se je pred par dnevi izrazil, da bo dotično viničarijo zažgal. Glaser trpi škodo okoli 40.000 Din. Tudi najemnik hiše oziroma viničar, ki ni mogel ničesar rešiti, ima okoli 4000 Din škode.

p. Mutčeva nezgoda. 65letni mutasti dlninar Völkner Peter iz Sv. Marka je vozil preko Drave kamenje. Na obrežju, kjer je stopil iz čolna, pa se mu je spodrsnilo, pri čemer si je zlomil desno nogo. Ker ni mogel klicati na pomoč, je Völkner ležal ves dan na obrežju. Komaj proti večeru so ga tam našli ter ga zapeljali v bolnišnico.

p. Elektrifikacija naše vasi. Dne 4. apr. t. l. je imela svoj redni občni zbor Elek-

trična zadruga za Ptuj in okolico. Iz poročila je bilo posneti, da je zadruga aktivna in da imajo njeni zadrugi člani najcenejši tok v Dravski banovini. Cena toka se je znova znižala in sicer 50 para za kilovat, torej na 3 Din. za odjemalce pod 50 kw in na 2.50 Din nad 50 kw. Na tem občnem zboru je bila izražena želja, da se naj osnuje s sedanjo električno zadrugo kot matico osrednja električna zadruga, ki bi ustanavljala nove električne zadruge za okoliške vasi. Te vasi so Hajdina, Pobrežje, Breg, Št. Vid, Slovenjvas, Draženci na desnem bregu Drave, na levem pa Orešje, Rogoznica, Brstje, Spuhlja, Zabovci in Markovci. Iz navedenega je razvidno, da obstoji želja po elektrifikaciji naših vasi in da je mogoče tej želji ustreči, ako je dovolj zanimanja med prebivalstvom in — demarja. Tega pa je žalibog med kmeti zelo malo. Na Kranjskem podpira elektrifikacijo naše vasi banska uprava ter je posegla tudi v celjsko okrožje. Želimo, da banska uprava podpre tudi prebivalstvo mariborskega okrožja ter pomaga zlasti k elektrifikaciji

sede, naslovljene predvsem na g. podpolkovnika Eriča, povdarjajoč njegove velike zasluge in neumorna prizadevanja za čimprejšnjo dovršitev zgradbe pravoslavne cerkve v Mariboru. Putnikov podpravnatelj g. Pfeifer. V imenu mariborskih kulturnih društev pa je izrekel prisrčne poslovljne besede ravnatelj dr. J. Tomlinšek.

Dostojno in častno se je poslovil nacionalni Maribor od odhajajočih priljubljenih častnikov. Ob pestrem programu, v katerega okviru je bil zamišljen krasno uspehi poslovljni večer, in ob vnetem sodelovanju mariborske vojaške godbe pod vodstvom kapelnika Svobode, je minil sobotni večer, ki je v vzorni harmoniji združil odhajajoče častnike z nacionalnim Mariborom, ki želi odhajajočim čim lepše uspehe na novih službenih mestih z željo, da bi ne pozabili Maribora in da bi se zopet ter čimprejše povrnili med nas.

Lekcija

Pravijo, da so bili na rimskih cestah napisani »Tako potuješ po naši domovini, kar je pomenilo udobno potovanje. Saj je znano, da je ta mogočni imperij polagal na ceste veliko važnost. Danes je ta skrb modernih držav stopnjevala do najvišjega interesa; občine, pokrajine in države volijo tej pospešitvi prometa namenjeni postavki čim večje zneske, prepričane, da je to pri današnjem prometu neizogibno potrebno, ker davta tehnika še vedno prednost cesti (avtomobilu). Izredno skrb za dobre ceste kažejo celo one države, ki so v veliki proračunski zagati.

Kako je v tem pogledu pri nas, nam objasni ta-le primer:

Nedavno sem se ustavil v neki okoliški gostilni. K sosednji mizi je sedla dvojica, ki se je bila pravkar ustavila z lepim avtom pred gostilno. Presneto sta izletnika klela naše ceste in jih obdelala z vsemi mogočimi pridevki. Iz pogovora sem izvedel, da sta bila namenjena dalje v notranjščino naše pokrajine, a sta se premislila in kreneta čez Koroško nazaj v Avstrijo, ker jih ni volja pokvariti avto. Eden od njih, očitno lastnik luksuznega avta, se je pridušal, da bo to pot popisal v časopisu in izrecno odsvetoval vožnjo po takih cestah. — Mogoče je v tem porcija gornjeavstrijske oholosti, a je v lekciji tudi resničnost.

Dravskega polja. V vsaki občini je ustanoviti posebno elektr. zadrugo, ki se priključi na osrednjo zadrugo v Ptuj. To delo si je naložila Elektr. zadruga v Ptuj pod dobrim vodstvom sedanjega odbora, ki mu načeljuje g. Fermevc ter upamo, da ga bo v kratki dobi tudi izvedla.

p. Surov napad na zakonca. 53letna Marija Kukovec iz vasi Osluševci se je pred nekaj dnevi vračala z možem iz sosednje vasi proti domu. Bila je že trda tema. Kar nenadoma pa navali na oba zakonca družba neznanih ponočnjakov in prične z noži obdelovati Kukovca Ivana. Pogumna žena je hotela braniti moža pred napadalci, vendar je že nekoliko hipov zatem obležala, zadeta od nekega topega predmeta po glavi. Njen mož Kukovec Ivan pa je dobil osem vbodljajev z nožem. Oba se zdravita v ptujski bolnici. Za napadalce poizvedujejo orožniki.

Terenske novice

Poslovljni večer. V soboto zvečer se je zbralo v Pulkovi dvorani mnogo Sokolstva in drugega občinstva, da se poslovlji od agilnih članov br. Hedla in Novaka. Razveseljivo je bilo zlasti dejstvo, da so bili tudi navzoči starši odhajajočih. Večer je potekel izredno prisrčno. Načelnik Franček Šeruga je spregovoril obema dobrima telovadecema prisrčne besede z željo, da se po odslužiti kaderskega roka zopet vrneti v sokolske vrste in v telovadnico, tajnik in režiser br. Rebolj pa se je poslovil od obeh v imenu igralske družine. Zdravo!

Pred sodnijo.

»Ti Nace, kaj ti je vendarle padlo v glavo, da si kar na pokopališču bicikla ukradel.«

»Vejo g. sodnik, ko sem tamkaj videl prislono kolo, sem si čisto za gotovo mislil — da so njegovega gospodarja že zakopali, saj sem videl čisto sveži grob. — Menda me ja ne boste radi tega kaznovali?«

Golgota slovenskega železničarja v predvojnem Mariboru

Ce tudi v trdo skalo to seme mora pasti, bo že si pomagalo, iz skal rasto še hrasti.

Mlajši rod, ki ni živel ali odrasel v razmerah stare Avstrije, bode težko ocenil delo, ki so ga vršili že takrat zavodni maloštevilni slovenski železničarji v svrhu širjenja narodne zavednosti svojega naroda, zlasti v Mariboru in okolici. Takrat je veljalo pri splošni masi naroda načelo: ako znaš nemški jezik, dobiš službo pri železnici, v obrti, industriji itd. in bodeš napredoval. Ako bodeš pri volitvah volil namške oziroma Nemcem

vdane kandidate, dobiš lažje posojilo in podporo. Otroci slovenskih staršev so se v pretežni večini že doma vzgajali v nemškem duhu, ker so stariši govorili s svojimi otroci v nemškem jeziku, četudi v slabem dijalektu, dočim sta oče in mati govorila med seboj še v domači slovenščini. Ako je prišel kmetski sin iz dežele n. pr. v delavnico južne železnice, so ga najprej pripravili, da je vstopil v internacionalno strokovno organizacijo. Tam so ga kmalu prepričali, da je nemščina edino zveličavna, da je slovenski jezik manj vreden, da so Slovenci — Windische (zgovori »vindiše«). Ta označba je bila psovka. Pritisk na take neraz-

sodne ljudi je bil v službi velik, tako da so se večinoma taki delavci, pa tudi ostali nastavljenici, tu in tam tudi uradniki, ki so bili sicer vzgojeni v nacionalnem duhu, udali temu pritisku, samo da bi imeli mir in odprto lestevico za napredovanje.

Značilen je slučaj, da reče slovenska mati sinu, ko mu nekaj ukazuje: »Soll ich dir windisch sagen« (naj ti vindiš povem). Bile so v Mariboru in v večjih krajih nemške ljudske šole, ki jih je vzdrževalo nemško šolsko društvo »Schulverein«, ki je imelo nalogo izšolati slovenske otroke v nemškem duhu, tako da so takšni otroci bili prežeti sovraštva do Slovencev, do svojega lastnega naroda. Postali so pravi janičarji. Tako je vzdrževala južna železnica za svoje delavce v delavnici in kurilnici, ki so se bili večinoma preselili iz Kranjske, lastno ljudsko šolo, jim dala učitelje na razpolago, ki so napredovali v činu uradnikov. To

učiteljstvo je zahtevalo od otrok slovenskih staršev, da so morali ne le v šoli, temveč tudi izven šole govoriti nemški jezik. Tako so dobivali starši na slovenska vprašanja od otrok vedno nemške odgovore. V zadnjem času pred vojno se na takšnih šolah niso več učili latinice, temveč samo gotico, tako da ni bila več možnost, da bi se otroci od staršev naučili čitati. Še danes se podpisujejo taki ljudje z gotskimi črkami, ker latinice ne znajo. V Mariboru se pri posameznih službenih edinicah niso smeli služiti, med seboj pozdravljati v slov. jeziku, še manj pa govoriti, ker so to smatrali kot izživanje kulturnega nemškega naroda. Ako je delavec pozdravil slovensko mislečega uradnika ob prihodu v službo z »dobro jutro«, je takoj imel ukor in kmalu dobil slabše težje delo. (Dalje sledi.)

Darujte za azini sklad PRLI

Mariborske in okoliške novice

Mariborski brivci in lasničarji so zborovali

V posebni dvorani hotela »Pri novem svetu« se je vršil včeraj popoldne redni letni občni zbor Združenja brivcev, frizerjev in sorodnih strok v Mariboru. Zborovanje, ki je bilo zelo dobro obiskano, je otvoril in vodil predsednik združenja g. Fran Nvak. Po uvodnih pozdravnih besedah, v katerih je posebno pozdravil zastopnika mestne občine mariborske g. dr. Senkoviča, zadržano obrtnega nadzornika g. I. Založnika, predsednika ljubljanskega združenja brivcev in frizerjev g. Dorčeca, tajnika ljubljanskega združenja g. Rožiča in komisarja Okrožnega odbora obrtniških združenj v Mariboru g. Lašiča, je g. Novak podal obširno predsedniško poročilo, iz katerega so razvidna vsa prizadevanja združenja, ki gredo za tem, da se zboljša gospodarski položaj članov. Sledilo je tajniško poročilo g. Fetiha-Frankheimove. Združenje šteje 144 članov, in sicer 127 brivcev in 17 frizerjev, ki zaposlujejo 141 pomočnikov ter 56 pomočnic in 51 vajencev ter 77 vajenk. Blagajniško poročilo, ki ga je podal g. Štefan Dobaj, beleži 15.500 dinarjev premoženja, proračun za tekoče leto pa predvideva 20.000 dinarjev dohodkov in 18.300 dinarjev izdatkov. Po sprejetih

razrešnic so bile volitve v komisijo za preizkušnje in so bili izvoljeni: za brivsko stroko gg. St. Dobaj, Lah, Banič in Fliger, za frizersko stroko pa ge. Fetiha, Drekslerjeva, Juratičeva in Zakrajškova, za namestnike pa Riedlova in Egllova ter Ulčar in Jermančnik. Izvolili so se tudi delegati za Okrožni odbor obrtniških združenj v Mariboru in sicer gg. Novak, Juratič in Gjurin. Na dnevnem redu včerajšnjega občnega zbora je bila tudi sprememba pravil in se bo odslej naprej združenje nazivalo **Združenje brivcev, frizerjev in kozmetičarjev v Mariboru**. Sledil je predlog predsednika g. Novaka, naj se ustanovi **posmrtniški fond** za člane, ter je bil ta predlog soglasno sprejet. Pri naslednji točki dnevnega reda (samostojni predlogi) je g. Juratič predlagal, naj se učna doba vajencev in vajenk zviša od 3 na 4 leta. Ob tej priliki je nastala živahna debata in je g. Zetevič povdaril, da bi to pomenilo še večjo izkoriščanje mladine, vendar je bil predlog g. Juratiča z večino glasov sprejet. Obpravnavale so se še razne interne zadeve, nakar je g. Novak po triurnem trajanju zaključil občni zbor.

Kino

Kino Union. Samo par dni najboljši komični film »Moderni čas« s Charlie Chaplinom.

Za simfonični koncert Glasbene Matice vlada veliko zanimanje, velik del vstopnic je že prodan. Naj nihče ne zamudi tega koncerta, ki obeta ravno tako, kakor vsi dosedanja koncerti Glasbene Matice, krasen glasbeni užitek. Spored tega koncerta je zanimiv in pester, obsega skladbe od klasika Weberja do modernega francoskega skladatelja Honeggerja. Sodeluje naš izvrstni koncertni pianist dr. Roman Klasinc, dirigira ravnatelj Marian Kozina.

Peispevke

**za zgraditev
Sokolskega doma v Mariboru
pošiljajte na naslov Posojilnice
Narodni dom za Sokolsko društvo Maribor-Matica.**

Hotel »Orel«. Dnevno variete z izrednimi artističnimi in čarovniškimi nastopi. Budjevačko pivo in izborna ljutomerska kapljica.

Vstopnice za simfonični koncert dne 14. aprila so v predprodaji pri ge. Zlati Brišnikovi.

Rokomavhi stikajo po podstrešjih... Na podstrešje v Tattenbachovi ulici 16 so se vtihotapili doslej še neznani zlikovci, ki so prebrskali in s silo odprli razne kovčge, ki so last hišnih strank. S plenom, ki predstavlja vrednost okoli 2000 dinarjev, so storilci pobegnili in jih sedaj zasleduje policija.

Vandali opustošili vinograd. Posestniku Škrabutu Vinku v Zgornji Polskavi 40 so doslej še neizsledeni zlikovci porezali preko 40 vinskih trt in razbili okna na verandi stanovanjske hiše. Škrabut je utrpel s tem veliko škodo, tembolj, ker mu je bila s podtaknjenim ognjem početkom aprila uničena hiša in gospodarsko poslopje in je s tem imel škodo nad Din 60.000. Sumi se, da je na delu zlonamer-na, maščevalna roka. Orožniki so na delu, da čimprej izsledijo zlikovce.

K požaru v Melju. Včeraj okoli poldneva so bili mariborski gasilci alarmirani k požaru, ki je izbruhnil na Meljski cesti. Mariborski gasilci so takoj odbrzeli s tremi gasilskimi vozovi in Magirusovo lestvijo v Meljsko cesto, kjer so iz hiše št. 59, ki je last pos. Erne Jugove, švignili plameni in gost dim. Gasilci so takoj stopili v akcijo ter v kratkem času ogenj pogasil in odstranili vsako nadaljnjo nevarnost. Kakor so ugotovili, je izbruhnil požar v podstrešni sobi, kjer je neka stranka, ki se je komaj v nedeljo vselila, zakurila peč z žagovino, pa se je v njeni odsotnosti vnela lesena stena. Ogenj se je potem razširil in nekaj časa zatem so švignili že plameni iz hiše. Škoda je krita z zavarovalnino.

Francov SOS

Upori in pobitost med frankovci

PARIZ, 13. aprila. Očenjava republikanskih odredov je zbudila v taboru generala Franca precejšnjo vznemirjenost in to tembolj, ker so vsi dosedanja uspehi francovcev precej dvomljivi. Radi tega je bil general Franco primoran, da vrže vse svoje rezerve na madridsko fronto in da pritegne v to svrhu nove transporte iz španskega Maroka. V teku včerajšnjega dne so prešli francovci na raznih sektorjih madridske fronte k protinapadu, vendar so bili povsod krvavo odbiti. To dejstvo je povzročilo v vrstah francovcev veliko pobitost in se množilo vesti o uporih v Francovi vojski. Tako se je uprla v Sevilli četa, ki bi morala na fronto. Vojake so morali s silo prisiliti, da so stopili na tovrne vozove, ki so jih prepeljali na fronto. Kakor se doznava je postavil general Franco na posameznih frontnih odsekih posebne oddelke, ki so dobili povelje, da ustrelijo vsakogar, ki bi si drznil bežati nazaj. Ravno radi tega

so bile izgube francovcev v zadnjih dneh tako velike. Po najnovejših vesteh je odposlal general Franco Mussoliniju posebnega kurirja s prošnjo za nujno izdatno pomoč. Predvsem zahteva Franco, da protestira Italija proti vmešavanju Francije in sovjetske Rusije. Franco zatrjuje, da bi bil že zdavnaj zavzel Madrid, če bi ne bili ti državi prožili tako izdatne pomoči za valencijsko vlado.

MADRID, 13. aprila. Francovsko topništvo obstreljuje Madrid od sinoči. Škoda radi tega je zelo velika in je več mrtvih in ranjenih. Posebno srdite so borbe za vseučiliško četrt, kjer je, kakor poročajo, 10.000 francovcev zaprtih, ker so republikanci pognali most ob Manzanaresu v zrak. Najhuje borbe se vršijo ob Garabitasu in Avilli. Če bi francovci izgubili te pozicije, potem bi bilo njihovo stališče v državljanski vojni še občutnejše ogroženo.

Mussolini obišče v maju Pešto

BUDIMPEŠTA, 13. aprila. Kakor poročajo »Magyarország« bo italijanski ministriški predsednik Benito Mussolini takoj po obisku Italijanskega kraljevega para v maju istočasno prispe v Pešto tudi avstrijski zvezni prezident Miklas — posetil madžarsko prestolnico in je Mussolini v tem oziru že dal zagotovilo delegaciji madžarskih frontnih bojnikov. Mussolinijev obisk naj bi manifestiral poglobitev zveze držav rimskih protokolov in naj bi se istočasno razgnale skrbi, ki se pojavljajo v Madžarski spricho nara-

ščajočega zblizanja med Jugoslavijo in Madžarsko.

Italija si je premislila

LONDON, 13. aprila. V zadržanju italijanskega poslanika Grandija v londonskem nevrmeševalnem odboru je nastal nenaden preokret. Italija je sedaj pripravljena diskutirati glede odpoklica vseh prostovoljcev, ne glede na to, v čigavem taboru se borijo. Kakor znano, je stala Italija še nedavno na stališču, da ne odpokliče nobenega italijanskega prostovoljca, dokler traja v Španiji državljanska vojna.

Sita življenja. Na Fali je v samomorilnem namenu zavžila 23letna Frida Škrablova večjo količino lizola in je obležala nezvestna. Poklicani mariborski reševalci so jo prepeljali v tukajšnjo splošno bolnišnico, kjer so ji zdravniki izprali želodec ter ji tako rešili življenje.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Maverjeva lekarna v Gosposki ulici in Vaupotova lekarna na Aleksandrovi cesti.

Kakšno vreme se nam obeta. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Zelo oblačno, na južnem robu Alp deževno; sicer pa milo vreme.

Gostija s krvavim koncem

V Zgornjem Radvanju se je predsinočnim zvečer zbralo v neki tamošnji gostilni več fantov in deklet, da prisostvujejo neki svatbi. Vso noč so prebili v veselem razpoloženju, ter pilji in plesali. V nede-

ljo popoldne pa so se vendarle odločili, da napravijo konec svatbi ter so se podali vsak na svoj dom. Neka skupina fantov pa je krenila po cesti v Radvanje, da tamkaj nadaljuje s pijančevanjem. Seveda so bili vsi več ali manj vinjeni in je nenadoma nekdo sunil Ivana Pena, ki je treščil v potok ob cesti. Ko se je kotatil iz potoka, je bil silno ogorčen radi neumestne šale in stekel proti svojemu domu. V naslednjem trenutku pa so se že zgrabili fantje in je nastalo prerekanje in nazadnje spopad, sredi katerega je obležal nezavesten z razbito lobanjo 22letni Anton Vicman iz Radvanja. Poklicali so takoj mariborske reševalce, ki so težko ranjenega Vicmana odpremili v bolnišnico. Skupina fantov je nato odšla na domove domnevnih storilcev, treh po številu, kjer so razbili vsa okna na hišah. Z zadevo se sedaj pečajo orožniki, ki skušajo vso zadevo razjasniti.

Na grobu si prižgal svečo in se nato ustrelil

Ustrelil se je na ljutomerskem pokopališču bivši trgovec g. Franc Repič iz Ljutomeru. Okoli osme ure se je podal na pokopališče, si prižgal na grobu svečo in se v srce ustrelil. Dejanje je storil v vinjenem stanju. V Ljutomeru je imel

najprej manufakturno trgovino, pozneje trgovino s šolskimi potrebščinami, slednjič pa je imel pogrebni zavod. Njegovim sorodnikom naše sožalje. Samomor je izvršil očitno v trenutku duševne zmedenosti.

Posledice deževja: hrib se z drevjem vred pomika proti cesti

V bližini Strigove se je ob novi cesti iz Strigove v Ljutomer zrušil radi velikega deževja hrib, ki je skoraj podrl močno betonsko škarpo. Na najvišji točki hriba je nastala razpoklina, nakar se je začel hrib z drevjem vred pomikati proti cesti, kjer je skoraj zrušil 20 m dolgo, 3 m visoko in 80 cm debelo betonsko

škarpo. Zemlja je zasula cesto, ki se je sedaj odstranila, da je mogoč promet. Ogromna beonska masa pa se bo morala razstreliti in spraviti na svoje mesto. Škoda znaša kakih 20.000 Din. Ljudje še niso doživeli tega, da bi potovalo drevje z zemljo vred v daljavi do 30 m z 20 m visokim drevjem.

TEKMA MAČK — NOV AMERIŠKI SPORT.

Ni je menda dežele na svetu, ki bi bila v uvajanju vsemogočih novotarij tako podjetna kakor naša Amerika. Komu bi padlo pri nas na misel, da vprizori tekmo mačk. Američani pa so si izbrali to novost kot najnovejši sport, ki že radi svoje originalnosti privablja na ta »mačja dirkališča« nebroj obiskovalcev. Zanimivo je, kakšne so predpriprave za to tekmo in kako se tekme običajno vršijo. Ker so za takšen sport sposobne samo lačne mačke, jih je potrebno pred dnevom tekme prav pošteno izstradati. — Pred mačkami spustijo po tekmovalni progi umetne kovinaste miši na vzmeti

in jih namažejo z neko tekočino, tako da pušajo za seboj neke vrste mišji smrad. Ko so te »miši« že v pogonu, spuštijo vse mačke za njimi. Mačke se spuštijo v beg, misleč da imajo pred seboj res okusno mišjo pečenko. Po tekmi dobijo tekmujoče mačke velike kose mesa in polne skledice mleka, najbolj pa je pogostena ona mačka, ki je prišla prva na cilj. Kakor običajno pri konjskih dirkah, tako stavijo lastniki mačk na račun zmagovalke med seboj velike svote. Ta novodobni sport ima na eni strani mnogo pristašev, medtem ko se pa ljubitelji malih živali upirajo takim prireditvam, menec da se s tem živali brez potrebe mučijo.

Oproščeni. Danes se je vršila pred tukajšnjim sodiščem razprava proti Alojziju Bokši kot bivšemu predsedniku občine Ivanjkovci ter Ivanu Janežiču in Lovru Petovarju kot bivšima članoma upravnega odbora navedene občine, ki so bili obtoženi, da so v uradne spise vnesli napačne podatke. Pri današnji razpravi pa se je izkazalo, da je bila obtožba, ki je bila vložena na podlagi revizije od strani organov banske uprave, neosnovana ter neutemeljena in so bili vsi trije oproščeni od obtožbe.

Komemoracija za pokojnim dr. Pivkom. V spomin na svojega ustanovitelja in starostno priredi Sokol Maribor I. spominsko komemoracijo v soboto, dne 17. aprila točno ob 20. uri v svoji telovadnici inženjerske podoficirske šole. H komemoraciji poziva uprava vse svoje članstvo, kakor tudi prijatelje, znanee in častilce pokojnega staroste. V nedeljo, dne 18. aprila se ponovi ta komemoracija ob 14. uri za deco Sokola I.

Iz sodno pisarniške službe. Premeščeni so: služitelja Jakob Klemenčič od sreskega sodišča v Sevnici k sreskemu sodišču v Mariboru, Viktor Podlessek od sreskega sodišča v Celju k sreskemu sodišču v Mariboru, zvaničnica Karla Krajnc od sreskega sodišča v Ljubljani k sreskemu sodišču v Gornji Radgoni, zvaničnica Cirila Kapušar od sreskega sodišča v Mariboru k sreskemu sodišču v Trebnjem in dnevničarka zvaničnica Božena Pretnar od sreskega sodišča v Kočevju k sreskemu sodišču v Mariboru.

Smrtna kosa. V splošni bolnišnici je umrla v 29. letu starosti posestnikova žena Marija Šumerjeva iz Sv. Lovrenca na Pohorju. Zalujochim naše toplo sočutje!

Prvič ponove Wernerjevo komedijo »Na ledeni plošči« ta četrtek za red A. Aktualno delo, ki zadeva marsikatero pereče vprašanje sedanjosti, je ob premieri splošno ugajalo.

VI. ped. teden. Nocoj govori zdravnik dr. Pavlič o zelo perečem vprašanju, namreč o zdravstvenih prilikah na naših srednjih šolah. Posebno starši pridite v čim večjem številu. Vstopnine ni.

Danes zadnji dan! Prihodnje žrebanje državne razredne loterije bo 14. in 15. t. m. Zato naprošamo vse cenj. interese, da takoj obnove oziroma plačajo svoje srečke. — Glavna kolektura državne razredne loterije bančna poslovalnica Bežjak v Mariboru, Gosposka ulica 25.

Mrtvaški zvon. V splošni bolnišnici je umrla v starosti 37 let zasebnica Štefka Vičanskyjeva. Zalujochim naše toplo sočutje!

Družabni sestanek naše zelene bratovščine. V sredo 14. t. m. ob 20. uri bo v lovski sobi pri »Orlu« prvi družabni sestanek naših lovcev. Večer priredita mariborsko lovsko društvo in mariborska podružnica društva ljubiteljev ptičarjev. Vabljeni so tudi prijatelji in rodbine naših lovcev.

in inseratni del odgovarja SLAVKO REJA. Tiska Mariborska tiskarna d. d.